

Németh Erna

Mindennapi Jézus várás

Szívünk jászolát fényesítjük:
zizegő alázat puha szálaival
béleljük körül.

Maradék jószágunk paraszán
megdermedt ima langyosul,
s pillangóként az ég felé röpül.
Mosoly-kis-testedért kinyílik
évelő fájdalomunk szirma,
óriás krizantém az égen
a Dávid városát mutató csillag.

Induljunk! -

A remény csipkegalléros ruháját
magunkra vesszük,
hitünkbe rejtjük ajándékaid,
nehogy gaz rablók támadásának
áldozatává essünk.

Szenvedések hógyöngyei gyúlnak
a vézna éjszakában,
sugárra fűzi sápadt Hold-gerezd,
vétkek károkozó varjait
messzire űzhetné, akire várunk:
a megváltó kisgyerek.

Hogy megszülessen:
talán embernek kell
keresztre feszülni érte...?
Kínnal átszögelt húsból
földre hulló gyöngy
egy adventi vércsepp.

Életbenmaradás

Úgy élj minden órán
és úgy fogd a társ kezét,
mint várostromló: kinek
életén bármelyik pillanat a pont lehet.

A század liftje csattog,
elfáradt, baljós a szerkezet.
Társak ezre száll ki menet közben:
ám Te tiszteld az életet!

Szorítsd kezedben erősen
a remény igazgyöngyeit:
úgy őrizd, miként csukott pillák
óvják befelé sírók könnyeit.

Hol az a hely

Fülemhez szorítom az év-tengerek
finom kagylóját század alkonyán,
és magamba rejtem
földi létem parányi kék egét.
Órzöm a minoszi szörny
tévelygéseit, dühödt kínját,
miként legendák őrzik
az ember lényegét.
Egyre halványulnak emlékeim,
ma már nem tudom: a szép mitől volt szép.
Rohannom kell, mert utolér múltam,
és gyötrőn tör rám a kétség:

Hol az a hely, ahol sírhatnak köszemek
és elhamvadnak lobogó tüzek?
Hol az a hely, ahol
szétoszthatom emlékeimet,
és hantomra hajolnak szabad Szüzek?
Hol az a hely, ahol őrzik
tetteim csontomra kövült ujjnyomatát?
Hol az a hely, ahol óvják
sok régi nyaram vér-meleg parazsát?
Hol az a hely, ahol nem ölnek az évek,
és határtalan lesz hazám?
Hol az a hely, ahol évmilliók ember-arcában
rám talál újra anyám?

Az utolsó napon

Még lobog a mécsvilág,
sercegő lángja el-elhajlik,
de meg nem szakad.
Múltad szilánkjait téped lelkedből, -
és iránytű minden szavad.

Iszonyú kín: évekkel
élni túl a szenvedélyt,
reszketve, morfiumként
várni a pilládra omló éjt.
A közeli múlt is
ezer évekre már, -
/végtére oly mindegy,
de mégis kár.../
mint nosztalgiák
másnapján a mellékíz.
Izmaid még várják
a parancsot:
mit kellene tenni,
de agyad már érzi,
ahogy életedre
rakódik a semmi.

Panta rhei? - *
acélujjak tépik
zsigerek mélyéről
a kérdést...,
ahogy évtizedes
hitvesi nászok
szülik a sértést!

Még lobog a mécsvilág,
apró fénye átkísér
a túlpartra, és
míg fogom a kezéd:
a lebbenő függöny
mögött már
ott ólálkodik
az emlékezet.

*Panta rhei/ görög, filozófia./ a világ
minden állandó és örökös mozgásban van.
szerk.

Leánykérés

P. nagyobbik lánya férjhez ment. Pontosabban: megházasodott, illetve... A fene egye meg, hogy manapság mindenki a szavakon lovagol! Egyetlen kifejezés sem elég pontos, nem fedi azt a tartalmat, amire használják. Mindenki mindig helyesbít, megmagyarázza, hogy tulajdonképpen nem is ezt akarta mondani, csakhát a magyar nyelvben nincs igazán megfelelő szó arra a bizonyos fogalomra, amit ő jelölni akar vele.

Érdekes, hogy Arany János mindig ki tudta fejezni, amit akat, és soha, senki nem értette félre a szavait. Ady Endre is le tudta írni a legbonyolultabb lelki vívódásait magyarul. De Rita, a lánya nem találja meg azt a szót, amelyik arra szolgál, hogy megjejlje azt a szituációt, amelyikben egy férfi és egy nő közös akarattal családot alapít.

Mert ugye itt van a házasság szó. Ez eleve feltételezi a házat. Márpedig aki manapság megházasodik, azaz vesz, vagy valahogy szerez egy házat, legalább egyet, annak többszörös milliomosnak kell lennie. És ugyan honnét lennének manapság két huszoneves fiatalnak milliói?

Tehát jó esetben lakásosodásról lehet beszélni, ha valakinek mondjuk van egy nagyanyja, aki a kellő időben meghal, hogy átadhassa lakását unokájának. No, Ritának éppen volt egy ilyen nagyanyja. Néhány hónap alatt végzett szegénnyel a rák, így aztán unokája elfoglalhatta öröklakását. Az anyja kifizette az örökösödési adót, a kisebbik lánynak, Áginak meg vett egy másfél szobás lakótelepit, hogy helyreálljon a két testvér között a mindig törekény békesség. A férjhezmenetel sem megfelelő, hiszen nem ő költözött a férjhez, nem ő ment oda, hanem a fiú ment hozzá. Egy szál farmerban meg egy bőrönddel a kezében. No meg a fülében a zsebmagnó hallgatójával. Mindez nem számít, mert attól még egy jó fej, de a férjhezmenés sántít. Csúsztatás, ahogy manapság mondják.

Frígyre lépett? Húha! Ez túlzottan ünneplés. Meg ósdi. Ehhez minimum rokokó esküvői ruhaköltemény illik, meg zsinóros mente, vagy valami ilyesmi. Koszorús lányok talpig rózsaszínben, templom hatalmas orgonával, virágosó, meg hintó hat lóval. de semmiképp nem illik bele az, hogy már több, mint fél éve együtt élnek, és régen maguk mögött tudhatják a mézesheteket.

Az esküszik szó végképp nem megfelelő, hiszen ki az a buggyant, aki manapság bármire is meg merne esküdni? A változások korát éljük. Ma elátkozzuk a tegnapot, s lehet, hogy holnap elátkozzuk a márt. Csak az a biztos ami már

megtörtént, úgymond' történelemmé vált. Illetve a fene tudja... Ahogy változnak a történelem könyvek... Ahány történész, annyiféle történelem. Jobb ha nem esküdözünk semmire, még egymásnak se, mert úgy se tudjuk megtartani.

Akkor meg minek? És ha holnap megtetszik egy másik fiú, vagy Dénesnek egy másik lány? Nos, akkor egymás szemére hányják, hogy "de te megesküdél nekem!"

A frászt! Amíg megy a szekér, ülünk rajta, ha kitörik a kereke keresünk másikat.

Szóbajöhetne még a családalapítás. Ez se jó. A családhoz szülők kellene, meg gyerekek. Mire? Minek? Azért gürcölni egy életen át, hogy legyen valaki, aki halálunk után is viseli a nevünket? Lerakni egy koldúsdinaszia alapjait? Romantikus önfeláldozás, az öncsalás netovábbja.

Különben is itt az élő példa, Olga, meg P. ők családot alapítottak, szülők lettek. Aztán egy életen át mérgezik egymás életét miatta, meg a kis hülye Agi miatt. Szükségük volt a gyerekekre? Ugyan... És a gyerekeknek legalább ennyire nincs szükségük rájuk. Ez hát a fenséges családideál! Ébből ő nem kér. Akkor inkább sterilizáltatja magát.

-Rendben van -húzta be a nyakát P., megértem, hogy nem a megnevezés a fontos számotokra, hanem az összetartozás. Azt is megértem, hogy nem akarod a mi példánkat követni. Ez így van rendjén, én is így gondoltam hajdan... Végére is, ha két ember szereti egymást...

-Jól megvagyunk -mondta a fiú öklére támasztva az állát, és kissé kihívóan nézett P. szemébe, mintha az ellenérveket várná.

-Ne csináld már, Deni! -mosolyodott el a lány. -Ő az apám. Igaz, afféle őskori kövület, de teljesen ártalmatlan.

-Aztán P.-hez fordulva hozzátette. -Mindenkire féltékeny ez a majom, pedig mióta nálam lakik, meg se csaltam. Időm se lette volna rá, mindig a sarkamban van. Ez is micsoda hülye szó: megcsalni valakit. Ha többlet energiám van, miért kellene elfojtanom? Már ha lenne, de egyelőre nincs. Ez legszívesebben az ágyban élne...

-Na ja, Kiscsirkém! Engem nem olyan könnyű átverni, mint ahogy elképzeled -húzta el a száját a fiú.

-Látom, amit látok. Az anyádtól nem tanulhattál mást, ő olyan, amilyen. Remélem, nem lesz sok dolgunk egymással.

-Nó de... -próbált ellenkezni P, bár a lelke mélyén egyetértett leendő vejével.

-Elnézést, tudom, hogy nem illik megsérteni a hölgyet, de ezt mi már megbeszéltük Kiscsirkével.

Maga meg világeletében olyan elnéző volt mindenkivel. Tudom, nem ez a legmegfelelőbb szó, de most nem jut eszembe jobb. Szóval nem sok vizet zavart.

-Hmm... Szóval összeházasodtok?...

Próbálta elterelni a szót P.

- Ha ragaszkodsz ehhez a kifejezéshez, igen, azt tesszük. Tudod, Deni szülei nagyon konzervatívak, szégyellik, hogy csak így élünk. Szerintük a házasság szentség. Papír nélkül nem illik...

- Értem - vágta rá az apja, nehogy még kimondja azt a szót. - Nem vagyok annyira prúd, mint gondoltátok.

- En így is meglettem volna vele - mondta a fiú. - No de legyen meg a Mutter akarat. Mert tudja, nálunk a Mutter a főnök, az öreg csak asszisztál hozzá. Aztán ő mondja, mert hogy ő a családi szóvivő. Nem mondom néha, ő is föllázad, de tudja mi van, az ágyban mindig lehiggad. Mert mi kell egy férfinak? Az hát. A nő övön alul. Ha az meg van, minden oké. Ha nem, gallyra megy az egész. Magát is azzal verte át Rita anyja, nem? Tudok én mindent, de hát ez a maguk dolga. - Megrántotta a vállát és elnéző mosollyal fordult Rita felé.

- Sok igazság van abban, amit mondasz, fiam, de azért a házasság mégiscsak több az ágybabújánál! Megkívánni valakit, vagy nap mint nap együtt élni vele, az két különböző dolog. Minden embernek vannak gyengéi, sőt olyan tulajdonságai is, amelyeket nehezen viselünk.

- Ezt tudom, de hát az én Kiscsirkémet senki sem nevelte eddig, miért ne lenne hisztis? Majd én kinevelem belőle.

- Hehe... - nevetett föl a lány. - Ha hagyom magam. Te meg undok féltékeny vagy, és rögtön verekszel, ha szóbaállok valakivel. Olyan nagy baj az, ha másnak is tetszem?

- Látja, már megint kezd! - fortyant föl a fiú. - hát persze, hogy lekaszt noki az ember egy fülest, ha...

- Ki is kaparom a szemedet, ha hozzám mersz érni!

- Gyerekek! - emelte föl hangját P. - Ezt azért nem ártana tisztázni esküvő előtt.

- Mit? - nézett rá Rita kerekre nyílt szemmel. - Nem értem, miről beszélsz. Mi már mindent megbeszeltünk. Továbbra is ott fogunk lakni nálam, és egyelőre nem csinálunk gyereket. Ennyi.

- Ha engem kérdeznétek, én még várnék néhány hónapot azzal a házassággal.

- Lehet, de mi nem engedélyt kérni jöttünk hozzá, hanem bejelenteni, hogy szombaton összeházasodunk, vagy mi a fene, és ha eljössz, meghívunk vacsorára.

- Különben is már kifizettük az étterem bérleti díját, meg a kaja felét. - tette hozzá Dénes. - Már nem lehet visszatáncolni. A meghívók is kimentek...

- Rendben van - bólintott kesernyész szájjal P. - Felnőtt emberek vagytok, ti tudjátok, mit csináltok. Ahhoz is jogotok van, hogy tönkregyévtek az életeteket. A tiétek. Én csak tanácsot adhatok, ha meghallgatjátok.

- Nem rossz... - mondta a lány és békülékenyen arconcsókolta. - De ha ilyen okos és előrelátó vagy apukám, magadnak is adhattál volna néhány jó tanácsot, mielőtt összekötötted az életed a jó

édesanyámmal. Sok ostobaságtól megmenekülhettél volna. Haha! Megvan a megfelelő szó! Figyeld Deni?! Összekötjük az életünket. Ez az, egyelőre összekötjük. Ha mégsem megy, szétbagozzuk. Nem ötletes?

- Ötletesnek ötletes, de milyen fájdalmas az a szétbagozás... - simogatta meg P. Rita haját. - És én ettől szeretnék megkímélni mindkettőtöket. - Bárkitől és bármitől megvédhet bárkit - mondta töprengve Dénes-, de önmagától soha. Az ember ősi, nagy és legyőzhetetlen ellensége: önmaga az ember. No, milyen bölcs vagyok, Kiscsirkém?

- Utolérhetetlen vagy, Deni! Ezt még az én filozófus apám se tudja, pedig ő mindent tud, aminek semmi hasznát nem vette életében. Mert ő egy Herakleitosz, Diderot és Comenius egyszemélyben. A többiek most nem jutnak eszembe. Neki elvei vannak. Hit, remény, szeretet, barátság, az adott szó hitele...

- Igen, kislányom, ezek örök emberi értékek, nemcsak szavak. Végére is ezektől lesz ember az ember. Enni, inni, szeretkezni minden állat tud. Ahol az adott szónak nincs hitele, ott elvész az ember, akár a dzsungelben. Ha nincs egy igaz barátod, aki akkor is melletted áll, ha eltörött a kocsid kereke, hiába keresnél másik szekeret, ott maradsz az útszélén...

- Érdekes, az apám is mindig ezt hajtogatja - vágott a szavába Dénes. - Csak azt nem veszik észre, hogy elütötte őket az a szekér, amire föl akartak ülni. Hol voltak azok a híres barátai, amikor fölállították a rajzasztala mellől? Ugye egyik sem sietett munkát adni?! Az adott szó... ott verik át az embert, ahol tudják. A pénz, meg az erő, ez a két isten uralkodik ma a földön. a többi üres fecsegés. Nézzen szét a világban! Halomra ölik egymást az emberek a hit, remény, szeretet, meg a barátság jegyében. Akinek pénze van, hatalmat vesz rajta. Akinek hatalma van, azé az igazság. Én megszerzem a pénzt. Még nem tudom hogyan, de megszerzem. A cél szentesíti az eszközt, és én nem leszek válogatós. Ha az ember szépen tud mosolyogni, senki se nézi, piszkos-e a keze. Így van, Kiscsirkém?

- Így bizony, Denikém. Most már bevallhatom, hogy akkor tetszettél meg igazán, amikor a discóban hókon vágta azt a nagydarab hapsit. Csak úgy repült az asztalok között. És egyből lettek haverjaid is.

- Nem is tudom, mit mondjak erre - hebegte P.

- Semmit, apukám. A szavaknak úgy sincs jelentőségük - állt föl az asztaltól Rita. - Legföljebb annyit, hogy eljössz-e az egybekelésünkre szombaton. Deni apjával elbusonghattok majd a szavak devalvációján, a világot meg nyugodtan bízzátok ránk. Ha megérdemli, megváltjuk. Ha nem, úgy is elpusztítja magát. A megnevezésen és rajtatok már semmi sem múlik.

Pádár Julianna

Idő-lovon

Félszegen jöttem:
deresedő idő-lovon,
Isten küldetése
testesül derülő
térkép arcomon...

Hozzárok jöttem!
Enemben galoppoznak;
betűk, hangok, szavak,
-tollamban mondatfutamok.-
Élet-táskámban földszagú
realitás-magok...

Virradó verembe
egy vézna fénysugár
mentőöv alakban be-bejár.
Új életerőt kutatok
keresztbevágot utamon,
s egy omlásnak indult
asszonyors falán...

Önrabságomból már
kitörni merek!
Szabaddá lenni tanít
az újraéledő
tetszhalott érzélem...

Örök vándor

Örökzöld-Karácsony fáján
felpörgő csillámok árnyán:
kettétört s elnémult Hárfa-
Csönd-arcod emlék virága
kibontja bezárt szirmait...

Szól sz hozzám a messze égből:
Tudatomban legelésző
szó-nyájad és nyájas szavad,
bárány nyakán csengő harang
kondítja égi jöttödet...

Árvaságom fölé hajolsz,
akár a Föld arcára a Hold...
-Bánat-szemem könnye: zápor -
Gyere haza Örök Vándor!
Vigyázz rám, légy a Krisztusom!

Pusztataskony, 1991. dec. 24.

Rudnai Gábor

Nimfa

Te hosszú combú nimfa,
ha eljössz álmaimba,
és tengerkék szemedben
Balaton zöldje rebben
vagy épp a Duna-szürke
-ezüst azúrba szürve-,
ahogy a zebegényi
fák közt festhetné Szőnyi
a tengert is csak tónak,
tavat is folyónak,
mert csak te vagy a forrás:
a tegnap, ma, a holnap,
te hosszú combú nimfa,
ha eljössz álmaimba,
és hűvös alabástrom
bőrödön barna bársony
háromszög baldachinja -
repül rokokó hinta,
ruhádön átparázslík
a függőkerti pázsit,
te hosszú combú nimfa,
ha eljössz álmaimba,
hadjad húrjain hárfáz
ujjam, a tengeri szél.

Németh Éva

Egy régi kapcsolat margójára

Lehetnél gyermekem,
apám, szeretőm, kedvesem,
ketrecbe zárt fény,
hegedűbe fojtott dalom,
akár egy hang, vagy
üres szobámban pók a falon.

Lehetnél kedvesem,
apám, szeretőm, gyermekem,
szakadéokban a mély
időbe ágyazott malom,
akárcsak karbatett kéz
vetetlen ágyamon.

És mi vagy mégis?
-egy villanás- öreg kabátomon
egy régi szakadás,
ahogy már a folt sem bír vele,
úgy nem lehetek meg
már én sem nélküle.

Reszket az ezüsthíd

Olyan egocentrikus voltam, hogy senkit nem láttam meg saját magamon kívül. Magamat is csak egy szépítően görbe tükörben... Az életről sem vettem tudomást, mármint mások életéről, mert az enyém hatá-rozottan érdekelt: néha el-szórakoztatott, elkésérített vagy éppen hosszú és kimerítő okoskodásra készítetett.

Akkor még nem tudtam, hogy a bölcsesség és az okoskodás nem férnek meg egy zsákban... Egyebekkel sem voltam tisztában. De ki lehet bölcs fiatal korában? Az ösvények és az utak végére csak a fák jutnak el, a füvek és a homok, de az ember soha. Mindig így volt ez, és mindig így is lesz... Így volt az arany- és az ezüst híddal is.

Előre tudtam, hogy elindulhatok az egyiken vagy a másikon, de a túlsó végükre már nem érhetek el ebben az életben- a túlvilágban pedig már régóta nem hiszek... Amióta már nem vagyok olyan nagyon egocentrikus és olyan nagyon-nagyon fiatal...

Azóta az én önző kis életecském más életetekkel találkozott, kapcsolódott össze hosszabb vagy rövidebb időre... Mióta megtanultam mások életét látni, érezni és egy kicsit élni is... Azóta kissé, egy egészen kicsit megfáradtam, megöregedtem, megokosodtam. Tudom, hogy többet ér egy jó dupla, mint egy rossz barát vagy egy könnyű kis kaland, aminek csak kiábrándulás és csalódás lehet a vége.

És mégis ráléptem egy szép júliusi éjszakán az ezüst hídra! Tündöklött, sziporkázott -ezüst tünemény volt- a hold ezüst hídja a Balaton enyhén fodrosodó vizén. Olyan szép, mint egy kéjesen borzongató, meztelen női test. Olyan szép és olyan család... Nem, az utóbbi nem! Hiszen ez az ezüsthíd nem hitegetett azzal, hogy célhoz érek. Hogy elérjem tündöklő, borzongó végét! Csak mutatta magát teljes szépségében.

Tiszta és szép éjszaka volt, kissé hűvös. A Balaton vize szinte melegnek tűnt, amikor beleléptem. A parti nádak sugdolódtak, mint pletykázó asszonyok és megbor-zongtam, mintha sok-sok asszony nézné a meze-lenségemet, soványságomat. Rohantam az ezüst hídon a hold felé, és amikor már mellemig ért a víz, úszni kezdtem. Gyorsan, minden erőmet beleadva, hogy eltávolodjak a parttól.

Nem bírtam sokáig, *elszoktam már az úszástól. Pedig valamikor olyan otthonosan éreztem magam a vízben, mint a szárazföldön. Valamikor - régen... A hátamra feküdtem, hogy kipihenjem magam, mert a szívem vadul vert és görcs állt a talpamba.

A nádas part már csak keskeny csík volt és a túlsó oldal

Minden olyan valószínűtlennek látszott. A megtett úton mintha lopakodó tündérek vagy gonosz vízimanók szedték volna fel az ezüst hidat, hogy soha többé ne találjam meg a visszafelé vezető utat.

Csak előre mehettem.

Előre abban a biztos tudatban, hogy sohasem érem el a híd túlsó végét.

Mindenkinek van egy ezüst hídja, és ha elindul rajta, háta mögött eltűnik, köddé válik, emlékké fakul. Nincs visszaút. A bátraknak nincs. És az ezüsthíd még a gyávákat sem engedi el egykönnyen. Ha visszafordulnak a biztonságba kecsesgető part felé, utánuk nyúl újra fel építik a láthatatlan tündérkezek. Láthatatlan kezek simítják meg testüket, hideg ajkak csókja borzongtatja őket... Talán csak valamilyen hal ér hozzájuk vagy hinár, de éjszaka, ha egyedül van az ember és pánikszzerűen menekülni akar, akkor minden benépesül rémekkel.

Ilyenkor jöhet a görös iszonyata. A szív rémülten vergődik. Elég egy pár korty a vízből és emberhúst falnak a merevszemű, hallgatag halak.

Reszket az ezüsthíd.

Egyre hidegebbnek érzem a vizet.

En is reszketek a szívem összeszorul.

Messze van a part, itt nyolc kilométer széles a Balaton. Feldidereg bennem a nóta és dúdolni próbálom, hogy bátorítsam magam: "Széles a Balaton vize, keskeny a híd rajta..."

Rajta!... Rajta!... Csak előre!

De hogy lehült a víz. A levegő még hidegebb!

Reszket az ezüsthíd. Most jó lenne egy forró fekete, egy dupla. Átmelegítene, felüdítene. Hiszen egyre álmosabb vagyok, a szemem alig tudom nyitva tartani. A vállam és a fejem fázik. Mi lenne, ha teljesen elmerülne a vízben? Örökre elmerülne... A szemem az ezüsthíd ragyogása fárasztotta ki.

Egy fekete...

A víz is fekete, mint annak a lánynak a szeme és haja, akivel itt üdültem a Balaton partján tizenkét évvel ezelőtt. Akivel együtt léptünk az aranyhídra egy nyári alkonyon. Akkor éreztem hidegnek a vizet. Akkor még erős és fiatal voltam, olyan erős és fiatal, hogy biztosan eljutottam volna a fekete lánnyal az aranyhíd túlsó oldalára. És akkor bevallotta, hogy vőlegénye van... és visszafordultunk. Hátat fordítottunk a napnak és talán a boldogságnak is - mindketten.

Lila párákat, narancsszínű gőzőket lehel a tó és érett bronzokban ragyogott át rajt a bukó nap. Mesészerű volt minden és a legkisebbik királyfi mégis visszafordult az üveghegy utolsó falánál, lemondott a királykisasszonyról! Ami a mesében soha nem fordulhat elő.

Azóta nem vágtam neki az aranyhídnak, mert mindig a fekete lányt juttatta eszembe, és én felejteni akartam, de nem tudtam...

Most az ezüsthídon is ő jutott eszembe!

A visszafordulás után még napokig kínoztuk egymást.

Vagy ötször elhurcolkodott tőlem, de mindig visszajött és a háziasszony tekintetéből láttam, hogy bolondnak tart bennünket. Nagy nehezen találtunk egy vacak kis padlásszobát sokkal drágábban, de ott sem fértünk a bőrünkben: martuk egymást, mint a kutyák.

Ő volt az erősebb, amikor elment.

Ő volt a gyengébb, amikor visszajött.

Reszket az ezüsthíd, már az egyik partot sem látom. De az én reszketésem is elmúlt. Talán az a régi-régi emlék melegített fel, annak a szép, hazug leánynak az emléke, aki két héten keresztül hazudott nekem. Azt akarta, hogy mindenkinél jobban szeressem, még az édesanyámnál is. Aki azt mondta, hogy mindenkinél jobban szeret. És ott az aranyhídon vallotta be, hogy...

Első hazuságom és első házasságom csalódásával jöttem akkor a Balatonra. Felejtani akartam és ez sikerült is, még mielőtt a kék tónál találkoztam volna a fekete hajú és fekete szemű lánnyal. Egy megértő kis szökeség vigasztalgotott. Őt meg én vigasztaltam, mert előző barátja, egy főiskolás faképnél hagyta, amikor megkapta azt, amit akart tőle. Én ugyanezt tettem vele, amikor a mólón megláttam a feketé lányt. A vizet nézte és talán semmire sem gondolt, amíg mellé nem ültem.

A kis szöke egy darabig értetlenül bámult ránk, azután lassan elment. Soha többé nem láttam. Azóta eszembe sem jutott. Bizonyára mindjárt megvigasztalta valaki utánam is. Nem rovom fel neki, hiszen ez a dogok rendje.

Tündöklök, sziporkázik -ezüst tünemény a tó enyhén fodrozó vizén -a hold ezüsthídja. Olyan, mint egy kéjesen borzongató, meztelen női test. Olyan szép, mint a fekete hajú leány, akivel kéz a kézben léptünk az aranyhídra, fordultunk vissza róla. Aki hazudott, akit nem tudtam elfelejtani én, a legkisebbik királyfi, aki rácsáfolt a mese igazára, mert gyáván visszafordult az üveghegy utolsó falánál.

Tizenkét éve...

Tizenkét éve fordultam vissza az aranyhídról. Pedig nem is kellett volna lemondanom a leányról. Harcoltam volna érte. Ezt is akarta, most már tudom, okosabb lettem és most már nem vehetné el tőlem senki! Megszelídíteném, magamhoz törném, bemagaráznám neki, hogy nélkülem még lélegezni sem tud... Hogy senkisémet tudná úgy szeretni őt és úgy szerettetni magát, mint én. Most már mindent meg tudnék magyarázni, de most már késő! A soha vissza nem térő alkalom elmúlt...

Hínár simogat végig és mosolyognom kell!

Mennyire félnek ettől az ártatlan vízinövénytől az emberek. Azt mondják, hogy víz alá rántja az úszót. Nevetséges. A legkisebb rántásra is elszakad. Az úszni tudó embert csak az iszonyat görcse ránthatja a víz alá, vagy ha a szíve egyszerre olyan nehéz lesz, mint a kő és olyan néma.

A talpamból már kiállt a görcs. Hátam mögött fekete kilométerek és előttem a még hosszú-hosszú ezüsthíd. Nem tudom mennyi kilométer, talán több, mint amennyi mögöttem van, talán kevesebb. Egyre hidegebb a víz, borzong az egész testem, de nem félek. Olyan kéjes borzongás ez, mint amikor először simogattam végig a fekete lány bronzszínű combját. Nem tudom elérek-e az ezüsthíd túlsó végére, de azt tudom, hogy nem fordulok vissza. A legkisebbik királyfi most nem lesz gyáva, pedig egyedül van ebben a nagyhallgatású, ezüstporos éjszakában. Ha segítségért kiáltanék, nem hallaná meg senki. És ha meg is hallanák, ki jönne be most ide értem?

- Lia... Lia... Emilia, látod?

Egyedül is végig megyek a hídon!

Igaz, hogy ez nem a daloló aranyhíd, de éppen olyan hosszú...

A vőlegényed aligha merné ezt utánam csinálni!

Mit a vőlegényed?

Azóta már férjhez mehettél hozzá. Talán már el is felejtetted az aranyhidat, amiről akkor ostobán visszafordultunk.

Vagy nem felejtetted el?...

És talán most jönnél velem, és nem érezném a hideget, nem érezném a távolságot, csak téged éreznék... Azzal a tudattal úsznánk, hogy biztosan elérjük a híd túlsó végét.

Igy csak azt tudom biztosan, hogy nem fordulok vissza! Sem most, sem máskor!

Bodor Miklós

Tűnődés

Kinek szava hazugság
átka szélmalom pörgetés.
Szellő rostáján elhull
a fájó emlékezés.

Miért ilyen a világ?!
Kihal az igazság szava.
Gazdag és szegény
sokszínű változata.

Éket ver egymás közé
a változó élet.
Igazság hol vagy,
hová visznek az évek?

Zúgjak harangok
békés álmok felett.
A hit templomában
a múlt, fájó fészület.

1991. aug. 30.

Hajdani kedves

Megérkeztek mind a hajók,
hogy lelkem könnytengerén
az emlékek drágaköveit
széthordják keletre,nyugatra,
délre és északra,
hajdanvolt kapcsolatunk szárnya alól
felreppen a sirály is;
ám vattával kibélelt verseimben
törekény vonásod megtartom továbbra is -
mindörökre.

Délutáni képek

Vasárnap délután
homlokon csókol a magány.
Egy cserépedényben cipelem gyermekkorom
szonettéről-szonettre.
Milyen érdekes könyvespolcon lakni,
a történelemkönyv ablakából
akár Babilonig látni.
Ha pedig lelkem mélyén valami nagyon fáj,
egy kockacukorral beveszek
pár csepp József Attilát.

Várlak

Szenvedésből jövet
kedvező szélre várok,
hogy földagassza a hit
fehér vásznait.
A csönd bőre alatt
még hordom arcodat,
kétlábbon járó varázslat.
Agytekervényeimmel
eltekerem a tájat tavaszig,
s a rügyekkel talán megjössz te is.

Gáspár Mária

Magány

Emberek, tömeg és magány.
Nem veszem észre,
hoggy egyetlen szív dobban csak nekem.
Tömeg, tolongás, fájdalmas életem.
Valahol jelzés ez felém.
Magányom fagyott tengerén.

Decemberi képeslap

ha kétnaponként mosdik a csend
a költészet a hibás
a verslábak cipőibe
virgácsot hozott a Mikulás

Péter kockás füzetében
áztatja tyúkszemét Thálész tétele
olvasásórán a hétfejű sárkány kezében
elájult a népmese

a krumpliorrú valóság
beleüti orrát minden pillanatba
Erdélyben Sándor bácsi
egy violinkulccsal bezárkozik a Himnuszba

Hétköznapi legenda

a versekből sem Lilla sem Léda
harisnyáját kivinni nem lehet
így a többség csak bankót olvas
Csokonai és Ady helyett

a lányokon szegényes gesztusok
versbe foglalni őket nincsen gusztusom
a tölgyfa meg pupillám összekoccan
s a tájra fásliként tekerem mondatom

Magyari Barna

Nélküled

Jusztinának

temperával hatalmas felhőt rajzol a magány
s alá engemet
így ma sem ragyog be mosolyod

lehet hogy egy monológban
vízipisztollyal én lőttem le Geothét
de az is lehet hogy te voltál

mióta kézirataim szárnyukat csattogtatják
a dolgozószobámban nem tudok aludni
most nélküled
meg amúgy sem tudnék

Magyari Barna

Vasárnap éjjel és hétfő hajnal között

vasárnap éjjel és hétfő hajnal között
az írógépszalagos metaóra-lányok
aranyrudakat mosnak ki

Horthy Miklós lábvizéből

az értük kapott pénzen
a kisebbségben élő magyaroknak
tankönyveket küldünk meg bibliát

vasárnap éjjel és hétfő hajnal között
a kenyérszeletből kilép a búzaöld
ilyenkor búzavirág-szemű

hajdani kedvesemmel
a konyhába pipacsokat szedni megyünk

vasárnap éjjel és hétfő hajnal között
a vacsorából megmaradt kamillateát
mind beöntöm a versbe

hisz valószínűleg megszomjaztak
ezért tartják az ég felé csőrüket
a hosszú magánhangzók

Magyar Béla

Gondba omolva

Rád nézek,
és gondba omolva
megyek fel veled a dombra.
Messzi kilátó fogad,
és ölel magához a távol.
A hegyek, dombok nevetnek,
s az erdők zöldje
a völgyre kékesen ráfoly,
s görögve a tóra, a kicsi patakra.
A rétet elérve, tovaleng
fájón, dadogva,
mint szavad mely suttogva száll
a levegőégbe,
s boldogan omlik most térdre,
a lelkemhez érve,
nevetve, kavagva, égve,
hogy ezt is elérte.

Keres Emil

Kezedben olajággal

Olajággal falevél-kezeidben
Elengedsz most meg elébem állsz
Eltévedtem Kirkém a mesédben
Odüsszeuszodat jaj ne gyalázd!

Intermezzó

Koldus az öreg vitéz
Odaadott Mindent
Üres szemmel
Semmibe néz
Az most a kilincs

Inkarnáció

Az ajtót ha magadra zártad
Kivülről befelé miért kukucskálsz
Ki most a bátrabb kijt így is láthatsz
Vagy aki faggat az Ébrenlét
S künn megosztja a Faggyal melegét

Elégia

Most hogy már el sem köszönnek
tőlem a percek
Sorsok mögé bújva rejtem magam
Igy mindent épp alighogy ráadásul
Még most hogy elém futottál az is
Hisz kimaradhattál volna talán
Ebből az alighogy napnyugtámból
Aranytól szökkenek Arcodhoz
Széncinkéidhez fuss menekülj
Állandósulsz

Messalina búcsúzik

Hány nappal csaltad a létet,
ezt a kivénhedt Caesart?
- Mondd a nevük?
Ülök nevenincs dombon,
gondolkozom, megöregedtem, fázom.
Mennyi virágnym,
napok csókja,
ölelkezés a fénnel,
ősz, levelet látok, fergetegest,
Caesárom szobra behavazva...
Micsoda szajha idő!
Szüretelnek valahol,
én csak percekkel szeretkezem,
mint aki sietne.
Kerge, ostoba nő!
Vénülő asszonyi állat!
A napok: szeretőd,
most kötik állad
lenge Ég az a kendő,
s látja szíved:
nincs már jövőd,
a ködben, fegyveres őrség közeleg...

Carpe diem

Kimondani
hogyan van haza
s a van hazának otthona
s a van-otthonnak asztala
s a van-asztalon - lakoma
nem lakoma csak kis leves
egy csirkemell diabétes
Egy cukorbeteg házában
egy már bekómált madárraj
aléltan zúg le a fáról
máról holnapra élünk
lesz-e hitünk ebédünk,
inzulin lesz -e elég
Isten fenn kotorászik
ázik
a sterilizátor zápor
és sugár és kikelet
mikor lesz sterilizált tű
mikor hangzik föl sejtelmesen
a "Hyppokratészi eskü"???

Fenyőim szállni tanulnak

Németh Dezsőnek

Mert fenyőim szállni tanulnak;
becéznek, ölelnek simulnak;
s népdalt írnak havas fellegekre;
mint kifutópályán a repülők;
magam is velük repülök!
A ködöket szétvagdalta a szél;
s idekerekített köldököt fölénk;
s a tél hólepte szárnyain
próbálkoznak repülni
- varázsló szőnyegek -
fenyőink szállni tanulnak.

Mit üzen a tónak, fenn az égi víznek;
ahol a csillag-tutajok eveznek;
s kihalásszák a napot a csillagképek.
Értek én mindent, hisz az is csak ok,
hogy verset írok mára;
fenyőink repülni tanulnak,
most iratkoztak a repülő iskolába.
S lám, hogy mégis így,
s újra köszönhetek;
köszöntésemet köszönöm ma Neked;
aki a sok daltól roskadozva fent él;
a költészet reptében madárraj a reptér;
és rímekkel repülő szíveden vacognak;
verslábak, ódák és skandálva lobognak
fenyőim, kik messzire szállnak;
bemutatnak ím a nagyvilágnak;
a Holdnak, ki az éjszaka latolgató mécse;
és a múltunknak ki itt köröz mint vércse.

Látod, barátom;
fenyőim, hogy öltenek reményzöld,
tisztá, igaz ruhát,
kegyes barátok ők, a tisztulást mutatják,
övek a holnap; s ünnep a reggel is,
ezt hozta a hónap téli tisztasága;
köztünk maradni jó, nem lehet árva;
ki vers-virágokkal és rímekkel beszél;
fenyőim repülni tanulnak.
Tán Te vagy a szél?
Repíts hát, fel,
fel a tiszta magasba; költészet.
Ott még fehérebb, szüzibb a hegy csúcsa,
nagy kupolája.
Nem leszel árva.
Fénylő szavaidat sok barátod várja...

A vallomásomat fenntartom...

Örmester úr, én már egy párszor elmagnóztam, hogy nem vagyok bűnös, és a vallomásomat továbbra is fenntartom... Jó, nekem mindegy, belefér az időbe, elmondhatom mégegyszer, ha az örmester úr hallani akarja... Na, kezdem azzal, hogy nem vagyok én olyan patyolat ember, mert fünek-fának tartozom, meg annak a büdös kölyöknek is egy jó nagy pofonnal, amiért el akarta csaklizni a munkanélküli segélyemet.

De nem tudtam fizetni az áramért, sőt a fűtést sem tudom majd kifizetni, a zsbongóban kétszer nem fizettem helyjegyet, egy gyerekkel tartozom a OTP-nek. A főnökömnek hiába hajbókoltam, az én jogaimat csak ökölrel lehet megvédeni. De én, egy melós, csak nem rántom ki az öklömet... egy jogállamban!

Inkább nyelek, ugye. Meg aztán itt van ez a fenénagy vállalkozási mizéria, hát megalakítottam a cskft-t, vagyis a családi korlátolt felelőtlenségű társaságunkat. Valamiből élni is kell, így hát rögtön azzal kezdtem, hogy megkárosítottam a Szerencse Részvénytársaságot 40 ezer forinttal, mert ennyiért akartam totószelvényt vásárolni, mert tuti tippjeim voltak.

De hol van nekem annyi pénzem? A boltban legtöbbször csak az áfát veszem meg, azt nem emelik, az a legolcsóbb. Na, most tessék idesütni! Találtam egy dollárt, istenem, szerencsém volt. Gondoltam átváltom forintra, jól jön egy kis tejrevaló a gyerekeknek.

Kínálgatom, kínálgatom, aztán az egyik civilruhás megmutatja az igazolványát, hogy ő rendőr. Ja, és persze kiderült, hogy a dollár hamis. Na ilyen szerencsém van nekem. Most már a rendőrségnek is tartozom egy igazi dollárral.

Nem, én nem politizálok, én élni akarok.

Hát igen...

A kisgazdapárt megígérte, hogy visszaadják a fater földjét. Na én vártam a pártot a folyónál a kanyarban, de hát a maguk kocsija jött. Ja igen, ha már őszintén bevallok mindent, akkor még egy-két dolgot el kellene mondanom. Kérem szépen, vettem én olyan szpré festéket, aztán kiírtam a házunk kerítésére:

"világ dollárjai, egyesüljete!

Nálam!"

Mert, ugye, a rendőrségnek is tartozok egy dollárral, meg az egész ország adója Nyugatnak. Bizony, felügyelő úr, ha nálam egyesülnének, s úgy szaporodnának, mint a csicsóka, én kölcsön adnék az államnak, nem úgy, mint az állam nekem. Elvonja a támogatásomat, ami nekem állampolgári jogon jár, mert, ugye, én támogatom őt azzal, hogy felveszem tőle azt a kis segélyt. És ha a tejben már nem lesz semmilyen támogatás, csak az áfa, meg az infláció, akkor az már csak lötyty lesz, ugyebár. Az viszont igaz, hogy a rum egyre jobban csíp, amióta olyan borsos az ára.

Vannak azért jócselekedeteim is. Iskolás koromban azt tanultuk, hogy az úttörő ahol tud, segít. Akkor ám nem volt rendszerváltás, meg ilyesmi. Na, elég abból annyi, hogy az ABC-ben fogtam egy konyakos üveget, levettem a cseresznyés üvegről az árcímkét, ráragasztottam a konyakosra. Na, így segítettem egy kicsit magamon,

meg azon a rút kiskacsa pénztáros csajon is, akire úgy néztem, hogy a szeme csak úgy hányta a bókot. Úgy járt a keze, mint a motolla, és a nullákat mindig a számok elé ültötte.

Hadd legyen már egyszer neki is egy jó napja, nem igaz? Felügyelő úr!

Sokszor előfordult, hogy megyek a busszal, aztán jön az ellenőr. Én soha, de soha nem idegesítettem fel azzal, hogy nincs jegyem, mert mindig időben leszálltam.

Mondjon egy pasast, aki valami miatt neheztelne rám!

Ne törje a fejét felügyelő úr, nem éri meg a vesződést. Nincs ilyen. Én szentséges haverja vagyok mindenkinek legfeljebb a légynek ártok, mikor belefutad a sörömbe...

Hogy a Gazsit miért nyúvasztottam meg?

Na, azért, kérem szépen, ebből egy szó sem igaz. Kérdezzék csak meg a Gazsit! Ha még élne, biztosan meg bizonyíten ő is azt mondaná, hogy állati jó haverok vagyunk... voltunk...

Na, ezt is elmondom. Az úgy volt, hogy én csak fogtam a kést, mert gondoltam kimegyek a kertbe, meghámoztam egy almát, olyan nagy gusztusom támadt rá. Úgy férfiasan-gyengéden a bal kezemmel utat csináltam magamnak, mert éppen előttem állt, és valamit a rokonaimról mesélt, hogy az anyukámat ismerte, az apukám meg miért nem ment inkább moziba, ahelyett hogy engem fogatalosított. Aztán szegény hülye Gazs nem figyelt eléggé, és pont beledőlt a késembe, és megijedtem, ki akartam húzni belőle, de nem jött akkor aztán jól megmozgattam, úgy már kijött.

Rossz napja volt annak a Gazsinak, egyébként is nagyot peches fiú volt. Isten nyugosztalja...

Be akart lépni valamelyik pártha, de amikor megtudta, hogy ezért nem fizetnek neki, vett egy üveg cseresznyét, de mondom, hogy peches volt, mert elejtette...

Na, most már összefoglalhatom, ugye?

Szóval, felügyelő úr, hát most tessék neken megmondani:

Ezért akarnak engem bekasszírozni?

Hát nem kasszírozott már tőlem eleget az állam?

Én teljesen tönkre vagyok téve, le vagyok égve, le vagyok törve.

Csödbe mentem...

Inkább szanáljanak, jó...?

Sárközi Árpád

Hunyorogva

Most

Az újév előestéjén
gyertyám fénye mellett hunyorgok,
próbálok átfúzni a tüfökán
reményem cernáját;
világ-köntösöm átszabom.

Fokozás

A hang,
sejt
A szó,
szerv
A mondat szervezet!

Barcs János

Fagykemény szelek

Bodzapokrok, mint vén maskarák,
fölvették a téli ruhát.
Sírdogálnak fagy-kemény szelek,
láthatatlan szörnyetegek.
Rázzák a dült ligetek fáit;
Gondolkodhatsz egészen állig.
Nadrágodat jól felkötheted,
bóklászva friss avar felett.
Táncba ráng a vad szederinda,
bár nincs neki fájó kínja.
S azt álmodja az akác ága:
új nyár jó el nemsokára,
s rászállsz virágkoronámra
napsugár, te áldott, drága.

Mi magyarok megszenvetük

Fiatalon, gyümölcsfák között éltem.
Gyermekeim vasbeton-panelban élnek.
Az időben sohasem kellett félnem;
utódaim rettegnek, bár nem henyélnek.

Szomorú vagyok! Úgy sajnálom őket.
Az utódaimat: -s a kis unokáimat.
Mi magyarok, megszenvetük a földet,
nem rándíthatjuk némán a vállunkat.

A skandináv népek másképpen élnek!
Sokkal szabadabban és szerény- boldogan.
Büszke népem! mért nem szabad úgy élned,
ahogy kéne?! Neked folyton nagy lázad van?!

Nyírszőlős, 1991. aug. 19.

Németh Erna

Amikor elmégy

Amikor elmégy: idegenné dermed az arcod,
és reménytelennek érzem érted a harcot.
Tekinteted lövészárkában lapulva
szívem gránát-robbanásait számolom

De bekerít lassan az idő.

T. Porubszky Ildikó

kőkényszín est

zúg a szél a kilátó-hegyen
deres bogáncsok csipkebogyók
jönnek velem
hajamba kapnak megcibálnak
kislány vagyok jövőt látok

innen a csendből úgy mint te
belekiáltok a semmibe
úgy mint régen kőkényszín
estben az elhagyott árvahangú
szilvafák fölött

pisla lidércek ijesztenének
ho-hó ho-hó már nem félek
ho-hó ho-hó tigris lett belőlem
de csak már itt vagy
egy szívdobbanásnyira tőlem

Szántai Sándor

Elmélkedés az erdőn

Írhattam volna hozzád verset,
De gallyat tördeltem az erdőn
S csak gondolatom keringett
Elmerengőn.
Tüskék sebeztek ujjamat,
Tudtam és tudd meg: ez a világ.
A szívünkbe is hányszor zuhan
Apró szilánk.
Nem múlhat el nap, öröm s bánat;
Úgy bátyáz, ölel körül minket,
És sokszor titkon takarjuk el
Sebeinket.
Akár a vadak itt az erdőn,
Szép óvatosan menekülünk,
S ki tudja mily táj, s menedék lesz
Rejtekhelyünk.
Hol a nyugalom, s hol az a sziget,
Mely felé bizton mozdulhatánk,
Amelyekért ma kincseinket
Odaadnánk.
Vagy mégis jobb vívódva élni
Erősödni, a vészeken át
Hordozni, őrizni életünk
Indulatát?
Így elmélkedtem kint az erdőn,
Körülvettek kis füvek és nagy fák;
Tüskék sebeztek ujjamat,
S a szívemet érintette egy
Élő, érző, mozduló világ.

Németh Dezső

Kaméleonok között

A becsapottak lélek-súlyával
kell állnom a büntudatban?
Mert élni kellett fél évszázadot
- mások szerint - árulóként?
Már árulónak születtem bele
e zsvány korbá,
és én már csak úgy,
megszégyenülve élhetek
- mások szerint - akik lettek
óriás-látnokok,
utólag tudva mit kellett volna
a szabadságért tenni...
Már halni is mernek,
ha nem kell halni,
és ragyogó szavaikkal
leterítnek annyira, hogy sötétben
merek csak járni,
mert hátha ráismerek nappal
sokmilliónyi önmagamra,
de nem ismerek rá azokra
akik piros helyett most
három színt játszanak,
és a legnagyobb hazafiak lettek,
hirtelen rájöttek
az igazság minden tételére,
s tűzön-vízen át viszik
érdekeik átfestett zászlaját.
Nem! én nem tagadom meg életem,
én nem tagadom meg korom,
anyámat meg nem átkozom,
hangosan nem imádkozom...
Nem hiszek most se mást,
mint az emberként élni akarást.
Hát mondjátok csak, hogy áruló!
Ezerszer mondom nem igaz!
Átfestett szavakkal játszó
"régiek",
mesétek most is: jobb jövő...
Itt állok én s tüntetőn
az vagyok aki voltam,
s veletek együtt por leszek.

1991.május 5.

Hetényi György

Lassan hull a lomb

Lombos még a fáknak ága,
harmatcseppben pára hull:
Levél zöldje enyhén sárga,
itt-ott piros lángra gyúl.

Vége van a forró nyárnak,
szél fúvását hallgatom:
szürkeszárnyú felhők szállnak,
ködben játszó alkonyon.

Nem ülök ki már a kertbe,
fenyőillat sem keres,
mert ősz tekint tűzszemedbe,
amely fényesen deres.

Lassan hull a lomb a fákról,
kerek erdő körbe jár:
borba borult csók a számról,
fehér kendőd s könnyed vár.

Csatári Kovács László

Búcsúzik a nyár

Sarkon fordult kacéran a lenge nyár,
ment, csak úgy elosont.
Hitted az idő örökké téged vár,
pír lesz arcodon?
Sűrűben űzött riadt vad az idő,
holnap lesben áll.
Elpusztul minden ami kóros, meddő,
meglásd rádtalál!
Zord ősznek könnye mily hamar kicsordul,
szomjazik a föld.
Mire a sors alkony rádborul,
sors fölötted dönt.
Véled is koccintnak az égiek,
kezet ráz a múlt.
Megköszönni nincs idő az életed,
tested a porba hullt.

Dormánd, 1992 szept. 27.

Németh Erna

Nézem...

Nézem az arcod:
idő-vulkán,
gond-kráter,
láva-halom...

Nézem az arcod -
s az enyémet eltakaron.

Murád szultán és a dinnye

Mután I. Murád szultán 1361-ben meghódította Drinápolyt, szegényes állóközben ment ki katonái közé, hogy saját szemével lássa, fülével hallja, milyen hangulat van a táborban.

A sátorfőbe szélén egy szomorú ember üldögélt.

Ruházata után itélve szegény földműves lehetett. A szultán nézte őt egy darabig, majd megszólította:

- Te jó ember, ne vedd tolazkodásnak a kérdésem, de tudni szeretném, miért vagy ilyen szomorú?

A paraszt így válaszolt:

- Nincs miért titkoljam szomorúságom okát, tiszteltreméltó idegen. Szelim vagyok, egy nagyon szegény földműves. S a szultán egyik tisztje megcsúfolta!... De hát kinek panaszkodhatnék? Aki segíthetne rajtam, annak elébe sem léphetek ilyen szegényes ruhában...

A szultán érdeklődését felkeltette a szegény ember őszinte bánata, s így biztatta:

- Igaz, hogy én sem vagyok sokkal gazdagabb náladnál, de azért csak mondd el milyen csúfságot követek el rajtad! Ha nem is segíthetek, ha elmondod a bajod valakinek, mindjárt nem érzed olyan elviselhetetlennek...

- Igazad van, kedves idegen... Ott kell kezdenem, hogy a szultán katonái mindent letaroltak, mindent felelttek a faluban és környékén... Semmi másom nem maradt, csak egy dinnyém, de az olyan nagy volt, hogy csodájára járt mindenki. Elhoztam ide, hogy eladjam a táborban. Jött egy gazdag aga és elvitte a szolgájával. Amikor az árát kértem, korbácsával végigvágott rajtam, kinevetett és leköpött. Hát ez az én nagy bánatom oka.

Murád, aki a hallottakon szörnyen felháborodott, így szólt:

- Szelim barátom, gyere velem!

A szegény paraszt roppantul csodálkozott, amikor az idegen egyenesen a szultán díszes sátorához vezette őt, majd így szólt hozzá:

- Itt a függöny mögött csendben várj!

A leselkedő Szelim látta, hogy nonszorkára pompás öltözetben jött be a sátorba a barátságos idegen, s egyszerűen felismerte benne a törökök és sok-sok legyőzött nép mindenható uralkodóját. Rémülten, dobogó szívvel várta, hogy most aztán mi lesz vele, mi lesz szegény fejével... Inkább harapta volna le a nyelvét! Hát kellett neki panaszkodnia?

A szultán hívatta a szolgáit és így szólt:

- Nagyon megsomjaztam és egy szép dinnyére lenne kedvem. Nézzetek körül a táborban! Aki hoz nekem egy szép érett dinnyét, azt gazdagon megjutalmazom!

A szultán óhaját azonnal meghallgatták a táborban, s nem sokára jött is az aga a szolgájával, aki egy óriási dinnyét cipelt. A szultán lábai elé tette:

- Csodálatos! Pont ilyen pompás dinnyére szottyan kedvem. Honnan szerezted ezen a letarolt vidéken?

- A városi piacon vettem, fényességes szultán - mondta hajlongva az aga.

- Szóval a városi piacon... és vetted... Bizonyára nem fe-

ledkeztél még meg arról, hogy mennyiért és kitől vetted, - mondta vészjósló hangon a szultán, majd így kiáltott:

- Szelim, gyere csak elő!

Amikor az aga megpillantotta a parasztot, azonnal felismerte. Krétafehérre sápadt és reszkette rogyott térdre ura és parancsolója előtt. A szultánnak elég volt ránéznie, azonnal látta, hogy Szelim igazat mondott.

- Kötözzetek meg ezt a hitvány ebet, minden igazhitű ember és legyőzhetetlen hadseregem szégyenét! - szólt oda a szolgáinak. Az meg hagyta, hogy megkötözzék, egy szava sem volt a mentségére, amikor látta, hogy a szultán megvetően elfordul tőle és így szól:

- Szelim barátom, ez az aljas gazember mostantól a te szolgád. Leköpheted, naponta megkorbácsolhatod. Tégy vele amit akarsz! Aki ilyen hitvány, nem érdemli meg, hogy szabad emberként és hadseregem tisztjeként éljen!... A dinnyéd igazán kedvemre való, ezért megvásárolom. Fogadd el tőlem ezt a zacskó aranypénzt és élj boldogul! Ha eszedbe jutok néha, foglald imába a nevem...

Így lett az agából rabszolgá! Csakhogy abban a világban a rabszolgák megvásárolhatták szabadságukat. Amikor az aga magára maradt Szelimmel, kérlelni kezdte őt, adja neki vissza szabadságát. Szívesen megfizeti bármennyit kér is...

Végül Szelim ötszáz aranyért visszadatta az agának a szabadságát. Az hálálkodva távozott, Szelim pedig visszament a szultánhoz és elmondta neki mi történt:

- Komolyabb munkára nem használhatnám, mert csak a kardforgatáshoz ért, s miért szaporítsam falunkban a naplopók amúgy is túl nagy számát? Úgy gondolom, fényességes szultán, soha még ilyen árat egyetlen dinnyéért nem fizettek. Ezer aranyat kaptam érte összesen és ezzel én lettem falum leggazdagabb és legboldogabb embere... Köszönöm felséges uram. Allah áldjon meg hosszú és boldog élettel!

- Ugyanezt kívánom én is neked, derék Szelim barátom! - mondta a Szultán és kegyelemben elbocsátotta a boldogságtól síró parasztot.

Hát ilyen uralkodó volt I. Murád! Igazán megérdemli, hogy a nevét megjegyezzük.

A török népek őt Murád nevezetű szultánja volt. Az előbbi történet I. Murádról szól, aki igazságosságáról és jószívűségéről volt híres s csakúgy emlegetik őt mindmáig, mint a mi igazságos Mátyás királyunkat. I. Murád szultán /1359-89/, Urchán szultán második fia, született 1319-ben és meghalt 1389. jún. 15-én. Atyját követte uralkodásban. 1361-ben elfoglalta Drinápolyt, és ezt 1365-ben székhelyévé tette.

Sismán bolgár fejedelmet és V. János görög császárt adófizetőivé tette. Lázár szerb fejedelem is kénytelen volt I. Murádnak hódolni, de később Travkó bosnyák királlyal szövetségbe, le akarta rázni a török igtát. 1389. jún. 15-én Rigómezőn /Kosovo polje/ ütközött meg az egyesült délszláv sereg a törökkel. A törökök győztek, Lázár is elesett, de I. Murád sem élte túl a győzelmet, mert egy szerb harcász, Obilics Milos csata közben vagy utána leszúrta őt. Még a harctéren kiáltották ki szultánnak legidősebb fiát, Bajazidot.

Németh Dezső

Verssimfónia

Opusculum 5.

Anrenek

Megégettél te engem
Gyönyörű tűzben táncolok
S vágytól üvöltő farkasok
Tépik szét vergődő testem
En végig csókoltam mindened
En meghaltam százszor

Låttad?!

Nekem égiital a nyálad
Az lehet megáldott veszem
Hogy áldoztam pogányul nálad

Szél volt a hegedűm
Zenebona hangom
Virághadnagy lettem
Kardvirág a kardom

Ujjad hegyére csókoltam
Éreztem rezgésed cseresznye-lángokat
Szemedből kereszrefeszített
gyötrelem sugárzott

Sajkamról éretlen hangokat
Jontak el sóhajaim

Nem dobtam szívedre szorító kötelet
Az én harcom a gyávák becstelen harca
Az én arcom a jóság koldus-arca
En így csókolom a kezedet
En így csókolom a szádat
Hogy a semmit és a mindent adom
Gyötrelmes éjed is megálmodom
Halott virágnak vetek ágat

Szél volt a hegedűm
Zenebona hangom
Virághadnagy lettem
Kardvirág a kardom
Ellenség az élet
Nem tudom mit tegyek
A halálba lépjek
Hogy végig éljek?

Hajamon fehér havak
Szívemen fehér zúzmarák
Ajkamon elgörbült szavak:
átokmasinák -
Vaslábú rémek lépnek zörögve
Dróthajú lányok holdat mérnek
Piálnak sötét istenségek
Fém hangjuk dörög az égre
Ott állok köztük vastestű báva
Érzéssel kivert páncélruhába

Könnyem gyöngye hull
Bánatkút az élet
Bennem már lapul
Az elrendelt envész

Ujjad hegyén még csókjaim
izzó bolyhai égnek
Szívemet körbe kötik
szerelmed lázas vérszájai
Hiába veszel bírói talárt magadra
Az ítéletet még nem lehet kimondani

Hiába is küldsz el engem
 Vadlibákkal el nem szállok
 Meggörnyedve álldogálok
 Térdig állok a halálban
 Nem az bánt hogy sorsom tükre
 Megvakulva tekint felém
 Csak az bánt hogy mindörökre
 Nem lehattél még az enyém
 Vadlibákkal el nem szállok
 Várom a fekete véget
 Elérve a semmiséget
 Talán megint rádtalálok
 Ha nem szeretsz életemben
 Megszeretsz tán a halálban
 Csókom szétrobban a szádban
 Szerelmed meg a szívemben

Szél volt a hegedűm
Zenebona hangom
Virághadnagy lettem
Kardvirág a kardom

Németh Erna

Szerettem volna

Szerettem volna ha szeretnek
Könyörögtem embernek istennek
Nem hallgatott meg senki

Szerettem volna tiszta lenni
Csak büntelen utakon menni
Miért lett más a sorsom?

Szerettem volna nagyon hinni
Roskadó lelkem tovább vinni
Fagyott rózsabimbó a szívem

Szerettem volna én is élni
Szörnyű nagy titkom elmesélni
Alvadnak számban a szavak

1992

Németh Deszö

Csillagszóró ének

Anrenek

Billádra hulló hócsillagok
olvadt üveggyöngye
nem a Te sirásod
bárányt áldozó éjjel
ha aranylő hold-csillárod elé
az éjletérdel
s hamisan síró rózsalányok
fű-kötényébe dobált fehér csillagok
átragyogják az éjszakát
akkor mondj el egy imát:
szívet repesztő
szóttörő
sértést szétzúzó
arcom hajnalát kifestő
szememre mosoly-virágot nyíló
szerelemimát.
A fehér hócsillagok szikrái
kimossák életünk árnyék-ruháit
s háromcsillagos-jóságod italától
belerészegülők
az adventi ragyogásba.

1992. 11. péntek 13. 18 óra 35 perc.

Sápy Szilvia

Este csillagokkal

Hol hintáznak gondolataid?
Csillag-nevetés sem árulkodik,
csak a gyöngyöző elfoglaltság
sugárzó semmi je ciripel
a végtelen árnyékban.

Milyen lehet most az arcod?

Kevés fénye karikázik
ott a lugasban,
parányi jéggömb szomját oltja
a rozsdásodó ásitásban,
simogat, s engedi,
hogy elküldjem hozzád
a szentjánosbogarakat.

Figyelem: Fizessen elő a LANtra!

Egy évre, postaköltséggel együtt mindössze
200 Ft. Az előfizetési díjat postautalványon,
a szerkesztőség címére kell elküldeni.

Lapunk nem nyereséges kiadvány, ezért a közölt
művekért szerzői jogdíjat nem fizetünk.

LANTRA

**A TINÓDI KLUB
IRODALMI FOLYÓIRATA**

Főszerkesztő: Németh Deszö
Szerkesztőség: 1211. Budapest,
Ady Endre út 5. III/10.
T el/fax: 2 777 196

Kiadja a **TINÓDI KLUB**
Felelős kiadó: Féderspiel Géza

Készült: a **DUNA-PRESS Kft.**
nyomdaüzemében
Felelős vezető: Palkó Zsuzsanna
Szerkesztés-tördelés a Tinódi Klub munkája

ISSN 0865-8633

Kovács István József

Téli nap

Megpihennek rajtam szállongó hópelyhek,
Szememre szűzi fátylat von a nagy fehérség.
Fehér lepellel, kristály csillogásban,
Csilingelő szánnal suhan a melegség.

Fenyőóriások és törpék
a süppedő lépteim ünnepelték,
Hókucsmák alól arany sugarakkal
köszönt le rám a nap. -
Ezüstveretes csillogó csodákba
öltöztetett emlék,

A pillanat varázsa marad e téli nap.

